

Х

ДАДАТКІ

- Запаветы
- „Вератні” (тэкст)
- Скаўцкая хроніка з часапісу „Наперад!”
- Зварот штандаровага штандару „Баварыя” да скаўтаў

Запаветы

У маім архіве ёсць унікальны рукапісны зборнік-альбом з упісанымі ў яго запарамі для моладзі ад беларускіх дзеячоў на эміграцыі, а таксама ад старэйшых сяброў. Запачаткаваны як скаўцкі, альбом пасля быў альбамам Дванаццаткі, а тады стаўся альбамам моладзі наагул. Упісы ў яго датаваныя 1947—1956-м гадамі.

У зьмешчаных ніжэй запарамі — шмат заклікаў і самых узнёслых слоў ад старэйшых да моладзі. Выказаныя больш за поўстагодзьдзя таму, словы гэтыя, гэтыя спадзяваньні, пахвала й маленьне, гучаць сёння гэтак жа актуальна, як і тады, калі яны пісаліся. Яны адрасаваныя маладому пакаленьню, як такому, незалежна ад гістарычнага пэрыяду ці месца знаходжаньня. Маральны абавязак сённяшніх маладых беларусаў азнаёміцца з гэтымі запарамі, удумацца ў іх ды знайсці ім месца ў сваім арсенале прынцыпаў і пастулятаў, у сваім сьветаглядзе.

Кароткія звесткі пра аўтараў запарамі – у канцы гэтага падразьдзелу.

Скаўцкая песня

*Мы – дзеці Беларусі,
Мы – скаўты-юнакі,
Ўздымаемся, як гусі,
Увысь пад аблакі.*

Рады свае гуртуем
Пад скаўцкія сьцягі,
Мы любім і шануем
Край родны, дарагі.

Ў душах нашых юнацкіх
Агнём палае кроў
І з ворагам змагацца
Усякі з нас гатоў

Варожыя нас сілы
Ня здолеюць зламаць,
Да самае магілы
Мы будзем іх зьнішчаць.

Наш кліч „Напагатоее!”
Нясем праз буру дзён,
Зьвініць ён, як сталёвы,
І ў буру, і ў агонь.

Песьня наша звонка
Разносіцца ў палях:
„За родную старонку
Загінем у баях!”

Ўзьнімаемся, як гусі,
Увысь пад аблакі,
Мы, дзеці Беларусі,
Яе будаўнікі.

Л. Баравы*

Ватэнштэт, 5 верасьня 1947

Што б вы ні рабілі, рабеце найлепш, памятаючы аб вялікай вашай
службе Беларускаму Народу і Бацькаўшчыне.

Вацлаў Пануцэвіч,

Шэф-скаўт 5 верасьня 1947

*Псэўдонім Лявона Шурака.

„Жыць нам прышлося вялікімі днямі
На пераломе жалеза і песьняў.
Ў новых маланках і новым гrome
сьвет стары грудзям быў цесны.

Помні, шарэгаў каб нам не ламалі,
Хай з поўдарогі, хто слаб, адыходзе.
Хворых на сэрца, грудзі і ногі
Трэба ня браць у паходзе!

Плакаць ня будзем над паўшымі ў маршы.
Не, брат, ня варта, на што ім малітвы?
З новай адвагай, сілай і гартам
Іх памянём новай бітвай!”

М.Т. (Танк)

Сябрам – ад Раісы Жукоўскай,
кір. жан. студ. дружыны „Сасонкі”
ў Марбурзе. Верасень 1947

Ларыса Геніюш:

„...Ня сумуйце, дзяцюкі, па долі,
ня хілеце гордай галавы,
бо ня з жалю, толькі з ранаў, болю,
воля толькі родзіцца з крыві.

Ня сумуйце, дзяцюкі, начамі –
Ўжо ня ўдасца спутаць вольны дух!..
Мы былі і будзем крывічамі
Ад хваль Угры аж па сіні Буг!”

Так, Сябры, і нам ня хіліць галоваў перад цяжкасьцямі ў нашай барацьбе за ідэалы скаўта-беларуса.

Сябрам зь Віндзішбэргердорфу
Сьцяжняя В. Жукоўская
Ватэнштэт, 1947

...Гэта ня так важна, што чалавек гаворыць сам аб сабе – важна ж толькі тое, што ён робіць.

Часлаў Будзька
Ватэнштэт, 8 верасьня 1947

Калі чалавек гаворыць аб сабе, што ня згодна зь ягонымі ўчынкамі, значыцца ён ня мае самакрытыцызму, а калі так, дык і ўчынкі ягоныя будуць праекцыяй ягоных думак, выразам нездаровага індывідуалізму. Каб правільна судзіць аб сабе, важна тое, што гавораць іншыя аб учынках ягоных... Аб сабе ж найлепш часьцей думаць, а менш гаварыць...

Хведар Ільляшэвіч

Ватэнштэт, 9 верасьня 1947

Нясеце ў сэрцы імя Беларусі. Няхай Яна паказвае вам жыцьцёвы шлях. Не шкадуйце для Яе ахвяры высылку, а калі надарыцца патрэба, ахвяры крыві.

Сьвятаслаў Коўш

Ватэнштэт, 8 верасьня 1947

Прабуй, брат, быць скаўтам.

Пётра Манькоўскі

Імэндорф, 8 верасьня 1947

Каб мы асягнулі свае мэты, мы павінны быць бязьмежна адданья справе, у якую верым, сапраўды шчырыя і заўсёды гатовыя аддаць усё для гэтай справы!

У найгоршых сытуацыях ты знойдзеш заўсёды мыральныя сілы, калі будзеш у парадку з сваім асабістым і грамадзкім сумленьнем!

*Адважна, брацьця, наперад ідзіце
Сьмелай і правай ступой;
Кожнаму ў вочы сьмела глядзіце –
Праўду нясіце з сабой!*

(К. Каганец)

Хведар Ільляшэвіч

Ватэнштэт, 9 верасьня 1947

Так як у высокай тэмпературы паўстае высокавартасная сталь з жалезнай руды, так у змаганьні за высокія ідэалы выкоўваюцца моцныя характары. Будзь цьвёрды, як сталь, у Тваім імкненьні да Твае мэты.

Барыс Рагуля

Ватэнштэт, 9 верасьня 1947

Павага і гонар жывуць побач у сэрцах людзей, і той чалавек, у каго ў сэрцы толькі павага або толькі гонар, зьяўляецца бедным.

Янка Сурвіла

Ватэнштэт, 9 верасьня 1947

Каб вас ня вучылі заўсёды іншыя, вучэцеся самі: нашая Бацькаўшчына патрабуе лепшых людзей, чым мы ёсьць.

Каб ня спыніцца, пазнавайце новае.

Каб вас успомнілі па сьмерці, ня будзьце мёртвыя пры жыцьці.

Ведаючы куды ісьці, не забывайцеся, адкуль вы прыйшлі.

Масей Сяднёў

13 верасьня 1947

Юнацкае сэрца ёсьць парыў да чыну, але з гэтых учынкаў будзе багаслаўлёны толькі той, у якім мы імкнемся да сьветлага будучага, адказнасьць за якое кладзецца на нас.

Янка Юхнавец

13 верасьня 1947

...Помні, моладзь:

хто згінаць прывыкне шыю,

Ўжо вачэй ня ўзьніме угару.

А там – сонца...

Дык імкні ж!

Хай сьвежасьць

І тваю сатруць калісь гады, —

Захацеўшы, зь дзічкамі на межах

Можна быць

і вечна

маладым!

Наталья Арсеньева

14 верасьня 1947

Ня ўсё, што пішацца і гаворыцца – праўда. Вучэцеся адрозьніваць праўду ад хітрае тэндэнцыі і злоснае дэмагогіі. У гэтым найбольшая за-рука нашае нацыянальнае будучыні.

Аўген Каханойскі

21 верасьня 1947

Моладзь! Вы – нашая будучыня, дык вучэцеся і дапамагайце вашым сябром, каб ваша будучыня была сьветлай.

Мікола Скабей

Віндзішбэргердорф, 30 верасьня 1947

Беларускі патрыёт павінен мець дзьве веры: гэтая вера ў Бога згодна із звычайам, атрыманым ад бацькоў. З гэтае веры выцякае ягоны маральны сьветагляд. Другая вера – гэтая вера ў незалежнасьць свае Бацькаўшчыны-Беларусі. Гэтая вера павінна быць моцная, гарачая. Дзеля яе бела-

рускі патрыёт павінен быць заўсёды гатовы на ўсе ахвяры, да ахвяры жыцця ўлучна.

Францішак Кушаль

Міхэльсдорф, 30 верасня 1947

Моладзь! Куды б ні закінуў вас лёс, будзьце думкамі і сэрцамі сваімі на Бацькаўшчыне з родным народам.

Мячыслаў Рагажэцкі

Міхэльсдорф, 6 кастрычніка 1947

І зімой расьцьвітаюць сады...
Ў школу ходзяць стары і дзіця.
Хто з навукаю, той малады
Да апошняй хвіліны жыцця.

Беларуская моладзь – нашая будучыня. Яна павінна адно памятаваць: народ можа шмат чаго страціць, перажыць усе жахі войнаў і ярмо чужынцаў. І ўсё ж здолее падняцца, калі ня страціць сваю мову, сваю культуру.

Рыгор Крушына

8 кастрычніка 1947

Працуй, скаўт!

Працы многа

І да працы моладзь ўсю гукай.
Адна ў жыцці нашым мэта,
Каб незалежным стаў
НАШ КРАЙ.

Вітаўт Кіпель

Сьцяжны 1-га сьцягу

Міхэльсдорф, 10 кастрычніка 1947

Ня знаю я, што нас чакае,
Ня буду многа гаварыць,
А проста сэрца прамаўляе,
Якое мушу я адкрыць.

Чакае, кажуць, нас дарога,

Чакае нас нязнаны шлях...

На сэрцы радасьць і трывога,

Ды я ня знаю слова „страх”!

За волю й долю Беларусі,
О, край чароўны, за Цябе,
Надыйдзе час – я вам клянуся –
Аддам жыццё у барацьбе!

*І шлях свой выбраны ня кіну,
І гора ўсё перанясу,
Хай у змаганьні я й загіну –
Карысьць Радзіме прынясу!*

*Ня знаю, што мяне чакае,
Ня буду думаць аб сабе,
Свой шлях адзіны добра знаю:
Жыцьцё у працы й барацьбе!*

Вучыся, моладзь, і працуй! Рыхтуйся да цяжкасьцяў і перашкодаў, якія сустрэнеш на шляху, ідучы да свае мэты – вольнай і Незалежнай Бацькаўшчыны.

Аляксандар Бута

*Штандаровы штандару „Баварыя”
Міхэльсдорф, 12 кастрычніка 1947*

*...Ідзі далей! Ня страшся гора.
Не адну аджылі вы пару.
Ясьней сягоньня, як учора,
Пазналі ўсюды Беларусь,
Вамі занесеную за мора.
І ў гэты край чужы, ў выгнаньне
Сягоньня тут прыйшоў сказаць,
Што прыйдзе час, ўжо йдзе, настане...
Зь няволі выйдзе Радзіма-Маці.
Тут буду вас я адвядаць.
І павяду, як вёў ў паўстаньне”.*

(Урывак зь вершу „Прывід”)

Мікола Вярба

Майнлэйс, 25 лістапада 1947

Шануй чужое, а любі сваё!

*Лявон Крывічанін
27 сьнежня 1947*

Ніколі яшчэ наша моладзь апошыяга стагодзьдзя не знаходзілася ў гэтак цяжкім становішчы, як наша моладзь сягоньня. Дык як жа прыемна бачыць, што і ў гэтых абставінах вы, дарагія скаўткі й скаўты, патрапілі так прыгожа зарганізавацца. Будзем жа надалей гэтак вытрываць.

Мікола Абрамчык

*Старшыня Рады БНР
Остэргофэн, 29 сьнежня 1947*

У беларускім нацыянальна-вызвольным руху займала й займае выдатнае месца моладзь. Гэта й натуральна, бо моладзь заўсёды найбольш ахвярная й энтузіястычная ў сваёй працы й змаганні. Дык маё найшчырэйшае пажаданьне: каб гэтая самаахвярнасьць і энтузіязм ніколі не астывалі, але ўсюды і заўсёды былі вядучымі дзейнікамі ў жыцьці і працы нашае моладзі.

Станіслаў Станкевіч

Остэргофэн, 29 сьнежня 1947

Упіс Антона Адамовіча з 30 сьнежня 1947 г. зьмешчаны ў канцы другога разьдзелу.

Залатая наша моладзь, скаўткі і скаўты. Перад вамі шлях прастору. Гэта той нацыянальны шлях, на якім сіла вашай маладосьці мусіць зьдзеі-сьніць мэты вашых бацькоў.

Мікола Равенскі

Остэргофэн, 30 сьнежня 1947

Моладзь – будучыня народу. Каб вы ня сталіся трутнямі для яго, родная школа, якую вы наведваеце на чужыне, прыпамінае вам вуснамі Ларысы Геніюш загад Бога:

*І даў загад нам Бог:
Каб кожны моцнаю рукою
Гараў загон ды сеяў волю
І Родную Зямлю сьцярог.*

Аляксандар Орса

Міхэльсдорф, 4 студзеня 1948

Шмат хто зь людзей мае здольнасьць свае пахібкі розуму, чэсьці й сумленьня загладжваць языком. Таму грамадзкая вартасьць чалавека залежыць ад яго ўчынкаў. Трэба жадаць, каб учынкі нашы выходзілі з шчырага чэснага сэрца сына Беларусі.

Міхась Міцкевіч

4 студзеня 1948

*Скаўту:
Любі сваю краіну, мову,
Не забывайся іх па век;
Тады усе з павагай скажуць,
Што беларус – ёсьць Чалавек.*

Янка Золак

Міхэльсдорф, 5 студзеня 1948

Дарагая Молдазь!

Перад вамі шырокі шлях у Будучыню. Але, які б фак вы ні выбралі сабе, памятайце, што бяз глебы ўсё павісьне ў паветры. А глеба гэта – на-

род, нацыя. Не адрывайцеся ад яе, чэрпайце зь яе мудрае крыніцы, вучыцеся жыць і змагацца – і тады вас ніхто і нішто не пераможа! Зразумела, што для беларускае моладзі глебаю будзе народ беларускі, ягоная гістарычная барацьба, ягоныя сьветлыя імкненьні да вольнасьці і незалежнасьці, да сваёй Бацькаўшчыны. Любіце Яе ўсёю душою сваёю, будзьце зь ёю заўсёды сваімі думкамі і разуменьнем, сьвята хавайце вернасьць народным ідэалам, служыце ім шчыра і сумленна. Станьцеся дастойнымі сваёй залатое Маці-Краіны. Імкнецеся! Шукайце!

Сьпячы каравай, каб з адшуканых зерняў
Пакласьці на белы, вузорны абрус,
Ад вопыту, здольнасьцяў, сілаў і ўменьняў –
Вітаць падарункам Цябе, Беларусь.

Мікола Куліковіч

Міхэльсдорф, 8 студзеня 1948

Вы Моладзь, вы Сіла, таму сьмела разьбівайце жыцьцёвыя хвалі, а дасягнеце мэты.

Алесь Вініцкі

Міхэльсдорф (Баварыя), 8 студзеня 1948

Хто стаў на шлях грамадзкай творчай працы –
Хай ведае, што шлях гэты цяжкі і цяжкі.
Хай ня спыняецца перад штурхнёнымі перашкодамі
І процідзеяньнем варожых сілаў!
Хай не зражаецца паклёпамі, інтрыгамі і вераломствам
Паганенькіх, слабенькіх людзкіх душ.
Хай крочыць простаю лініяю усьцяж наперад
Да выбраннае мэты-ідэалу!
Галоўнае ж – ня трэба аглядацца за заплаатай ці падзякай,
Замест яе хутчэй пачуе кпіны ці праклён.
Сьведамасьць грамадзкага сумленна споўненага абавязку
Павінна быць заплаатай для яго.

Вінцэнт Жук-Грышкевіч

Лёндан, 25 травеня 1948

У беларускім жыцьці ёсьць шмат важных пытанняў, якія, каб былі з карысьцю для нас самых і для ўсяго чалавецтва разьвязаныя, вымагаюць шмат яснага розуму, зраўнаважанай і моцнай волі, а так жа гарачага сэрца. На маю думку, скаўтынг зьяўляецца той школай вырабленьня розуму, волі і сэрца. Хай жа цвіце беларускі скаўцкі рух на чужыне, як тыя васількі, што ўпрыгожваюць нашы нівы, за якімі мы сумуем і да павароту гатовімся!

а. Часлаў Сіповіч

рэктар Беларускай Католіцкай Місіі ў Англіі
Лёндан, 14 чэрвеня 1948

Між усіх скарбаў сьвету найбольшым ёсьць: мець чыстве сумленьне аб выкананым абавязку адносна Бога, Бацькаўшчыны і сваіх Бліжніх. Гэтая сьведамасьць дае непераможную моц людзкому духу і тую радасную яснасьць, якая ўжо тут на зямлі можа зрабіць чалавека шчаслівым.

а. Леў Гарошка

Парыж, 2 ліпеня 1950

Памерці, каб жыла Бацькаўшчына – з гэтакімі словамі Случчакі пайшлі ў змаганьне.

Гэта было ў часы Адраджэньня Беларускае Дзяржавы, і маладая Беларуская Народная Рэспубліка чакала гэткай ахвярнасьці.

А цяпер, калі завіруха параскідала Вас па розных куткох сьвету, змаганьне – каб жыла Бацькаўшчына – мусіць стацца лучнікам.

Жыве БНР!

Лявон Рыдлеўскі

Парыж, 6 жніўня 1950

Мы знаем: дарогай астанеца шмат,
якім у змаганьні адвагі не хапіла...
Але тыя, што дойдуць да родных хат,
Ёсьць нашай Будучыняй, Верай, Сілай!
Бо ўжо так блізкі час збаўленьня!
Народ і Край разорвуць ланцугі!
Явай стане сон наш – лятуценьне...
Нам выкуюць яго Юнацкія Сьцягі!

Ніна Раса (Ляўковіч Абрамчык)

Парыж – Вэр-Галян, 7 жніўня 1950

Ўстань, навальніца, мкні нанова,
Ўзвый, вецер, зь ёю заадно.
У віхры адляціць палова,
Пакіне чыстае зярно.

М. Багдановіч

На памятку з Парыжа для Дванаццаткі.

Уладзімер Шыманец

Парыж, 8 жніўня 1950

Хай заўсёды ў вашых лятуценнях будзе кветкай Беларусь.

(Напіс на малюнку ружы)

Івонка Шыманец

Парыж, 10 жніўня 1950

*Будзь чысты, як крыштал,
Любі Бога ўсёй душой,
Захавай усмех на твары,
Сваёй сілы не жалей.
Усё аддай на славу Бога
За свой народ, за родны край.
Будзь жа верны Богу, Беларусі
Сёньня, заўтра і заўсёды.*

Багаслаўленьне Божае хай будзе заўсёды з вамі.

Біскуп Балеслаў (Слосканс)

Лювэн, 19 чэрвеня 1951

Заўсёды наперад з надзеяй на Бога!

а. Уладзімер Тарасевіч

Лювэн, 29 верасьня 1952

Дарагія сяброве!

Няма на сьвеце тых перашкодаў, якія б не магла адолець моц веры ў свае ідэалы. Пройдзены Вамі шлях сьветчыць, што Вашая вера адолее ўсе перашкоды, горда ўздымецца сьцяг Вольнае Бацькаўшчыны, пераняты Вашымі моцнымі рукамі.

Падкуты ведай розум, сэрца поўнае каханьня Радзімы і адданасьць справе роднага народу прывядуць Вас да зьзяючых зораў і Краю волі – Беларусі.

Мікола Панькоў

Нью-Ёрк, 2 сакавіка 1953

Беларуская моладзь – будучыня нашага народу. Таму яна не павінна паслабляць сваёй актыўнасьці асабліва цяпер, калі наша Бацькаўшчына ў няволі.

Янка Ліманоўскі

Нью-Ёрк, 5 сакавіка 1953

Шчырасьць пачуцьця, смеласьць узьлёту, ахвярнасьць – уласьцівыя моладзі. Няхай гэтыя якасьці прысьвечваюць нашай моладзі, калі яна станецца старымі змагарамі за будучыню нашага народу.

Міхась Рагуля

Нью-Ёрк, 8 сакавіка 1953

Дарагая Моладзь!

К Вам, дарагія сяброўкі-сябры, я зварочваюся з запаветам ад імя тых, якія паднялі сьцяг незалежнасьці Бацькаўшчыны і вялі барацьбу за гэта.

Адзінкі з нас засталіся жывымі. Шмат іх загінула на Бацькаўшчыне і іх акрыла ідэя незалежнасьці. Нясеце Вы гэты сьцяг і далей, трымаючы яго высока ўгары. Кахайце сваю Бацькаўшчыну, свой народ, сваю шэрую беларускую вёску. Памятайце, што ўсе Вы выйшлі з народу, усе дзеці працы. Працай і навукай пашырайце сярод чужынцаў добрую славу Беларусі. Шануйце адзін другога. Шануйце нават сваіх ворагаў, калі хочаце пашаны для сябе ад іх. Тактоўнасьць – вялікі козыр у жыцьці.

Няхай жыве беларуская моладзь! Няхай жыве Вольная Незалежная Беларусь!

Васіль Рагуля

25 сакавіка 1953

На ўспамін земляку зь Міра: памятай, што адзін Мір на ўвесь мір!

Віктар Войтэнка

28 сакавіка 1953

І не ў адным толькі Міры сьвеціць сонца! Кажны, ведама, мае свой асабісты, найбольш блізкі Мір, аднак, агульным, родным і дарагім Мірам усіх нас – Край, дзе ўсе нашыя Міры знаходзяцца.

Гіпаліт Паланевіч

Нью-Ёрк, 4 травеня 1953

Best wishes for nationally conscious countrymen from old „Litwa”.

Father Urbanowich, MIC

Chicago, Ill., 5 April 1953

(Найлепшыя пажаданні нацыянальна сьведамым землякам са старой „Літвы”. – а. Урбановіч. Чыкага, 5 красавіка 1953)

Дарагая моладзь!

На тваім абавязку ляжыць зьдзейсьненне прарочых словаў Янкі Купалы:

І будзе ўнукаў панаваньне

Там, дзе сягоньня плача дзед.

Я, стары ўжо працаўнік, інстынктыўна веру, што вы, „малайцы”, гэ-тага дасягнеце. Толькі прашу вас не забываць, што тыя народы, у якіх маладыя пакаленьні разрываюць з папярэднімі і не прадаўжаюць працу бацькоў, дзядоў і прадзедаў, ня маюць будучыні.

Я шчасьлівы канстатаваць факт, што беларуская моладзь гэта сабе ўсьведамляе і прадаўжае пачатую ўжо адвечную працу на Вольную незалежную Беларусь. Працуйма, браты! Дасягнем Сонца і Зор!

Палкоўнік Мікола Дзямідаў

Чыкага, 5 красавіка 1953

Здаровы дух у здаровым целе. У гэтых словах замкнута ўся філізофія жыцця. Калі моладзь добра зразумее гэтыя словы і будзе паслядоўна ўцелаўляць іх змест у сваё жыццё, тады народ наш чакае сьветлая і шчаслівая будучыня.

Браніслаў Грабінскі

Чыкага, 6 красавіка 1953

З тых часоў, калі „Варагі-Русы” „із-за мора”, са Скандынавіі, наезныя князі і іхныя родзічы завалодалі крывіцкімі месцамі і іхнымі землямі – землямі насельнікаў Крывіцкага роду (Ізборскімі і Пскоўскімі – Трувар, Полацкімі – Аскольд і Дзёр, Смаленскімі – Алег, Радзіміцкімі і Вяціцкімі – Валадзімір, унук Ігара Рурыкавіча), калі, завалодаўшы Крывіцкім Краем, сталі лічыць і называць край свайго новага валоданьня – рускім валоданьнем, а авалодаўшых імі славянаў, падлеглымі ім, рускім-варагам, сталі зваць рускімі (паняволенымі варагамі-русамі) – накінуўшы назоў Русь (так як на Дунаю варагамі-баўгарамі з Волгі накінуты назоў Баўгарыя), гэты назоў наезнікаў-чужынцаў увайшоў у „моду” – аж да жудасці, бо знайшліся нашы родзічы, з крывіцкага роду, каторыя накінуты варагамі-русамі назоў хочуць прысабечыць, а проціў назову свайго роду Крывіцкага так працівяцца, што аж стварылі ў нашы часы антыкрывіцкі блёк! Стыдзяцца свайго роду назову? Назову „слаўных палачан” і слаўных віцязяў смальшчан?

Адварды Будзька

7 красавіка 1953

Веруйце, цьвёрда веруйце ў Госпада Бога, Спасіцеля нашага, Каторы сказаў: „Я – Шлях, Праўда, і Жыцьцё” (Іо. 14,6).

Веруйце, веруйце цьвёрда, нязломна веруйце, пазнавайце Праўду Божую і нашу Беларускаю, бо: „Пазнаеце праўду, і праўда зробіць вас Вольнымі” (Іо. 8, 32).

Ня верце тым, хто толькі прыгожа гаворыць і прыходзіць да Вас у авечай скуры, а ўсярэдзіне воўк драпежны, а „Па плодох яго пазнавайце яго. Бо ці ж зьбіраюць зь цярноўніка вінаград, або з асоту фігі?” (Мц. 7, 15-116).

І нікога, і нічога ня бойцеся, калі з Вамі будзе Бог. Гэта нічога, што Вас мала, а ворагаў многа, бо Бог ня ў сіле, а ў Праўдзе, бо Ём нават сьвятым апосталам сказаў: „Ня бойцеся, малое стада, бо Айцец ваш упадабаў даць вам царства” (Лк. 12, 32).

Няхай гэтым царствам Вашым тут на зямлі будзе наша Вольная Беларусь!

Яніскап Васіль

Нью-Ёрк, 18 красавіка 1953

Словы да моладзі:

Ну, а навошта б мы жылі, старыя, каб ня было моладзі? У моладзі нашая пацеха і нашая сіла. Моладзь зьяўляецца ў носьбітам нашых дум, і барацьбітом за нашы ідэалы ў лятучыні аб вольнай і шчаслівай Беларусі.

Моладзь, як вогнішча – гарыць і наўкола грэе, ад ветру разгараецца.

І чым далей жые я, тым больш цешуся я з нашай моладзі ў тым больш веру, моцна веру, што незалежную Радзіму ўбачыць ня толькі моладзь, а ў яшчэ мы, старыя.

Моц духу ў сіла жару цуды робяць! Рабіце ўсё, каб здабыць волю для свайго народу! Стукайце ўсюды, бярыцеся за ўсё! Толькі заўсёды будзьце перакананы, што Вашае сумленьне ў адносінах да Бацькаўшчыны ёсьць чыстае і ўсе Вашыя высілкі накіраваны на дабро свайго народу!

А. Махноўскі

Нью-Ёрк, 18 красавіка 1953

Я ганаруся, што аднойчы маімі вучнямі былі хлопцы слаўнай Дванаццаткі.

Іна Рытар

Нью-Ёрк, 20 красавіка 1953

Даражэнькая моладзь!

Найдаражэйшым скарбам кожнага чалавека, грамадства, народу ёсьць свабода. Імкненьне да волі ёсьць вялічынёю без параўнаньня. Ня можна быць шчаслівым, пакуль свой народ знаходзіцца ў няволі. Беларусь верыць, што яе моладзь зьяўляецца ня толькі прадаўжальнікам распачатай бескампрамісвай барацьбы за вызваленьне, але што яна закончыць пераможна недакончаную працу бацькоў сваіх.

Мікола Гарошка

Нью-Ёрк, 20 красавіка 1953

Як часта мы сягоньня шукаем сьлядоў мінуласьці нашага народу і як мала сьлядоў па сабе пакідаем...

Маю вялікае жаданьне адносна гэтага мілага альбому... Хацеў бы яго пабачыць у Вольнай Беларусі!

Міхась Тулейка

Нью-Ёрк, 22 красавіка 1953

Мы паходзім із нашага Народу, маем жыць у Ім і для Яго, і па сьмерці нашая памяць праз нас застаецца ў нашым Народзе, прадоўжа наша жыцьцё, калі мы яго пасьвяцім свайму Народу. Дзеля таго кажны Крывіч мае быць Крывічом ідэйным і рабіць усё, што ўзмацняе ягоны Народ і яго самога, як ходаньніка за свой Народ.

Янка Станкевіч

Нью-Ёрк, 23 красавіка 1953

Дарагая Моладзь!

*У нас, старэйшых, у думках, у сэрцы заўсёды імкненьне апынуцца ў
роднай Вольнай Бацькаўшчыне-Беларусі.*

*Мой родны кут, як ты мне мілы!
Забыць цябе ня маю сілы!*

Дык моладзь! Дзеці нашыя! Будзьце ж і Вы думкамі і сэрцам на Бацькаўшчыне з родным народам, і вольная Беларусь – будзе!

Філарэт Родзька

24 красавіка 1953

*Дванаццатцы, вытрывалым змагаром-апосталам ідэі вызваленьня
Беларусі, каб помнілі тое, што*

*Няма нічога магутнейшага за ідэю,
Каторай час ужо насыпеў (Віктар Ёго).*

Вітаўт Тумаш

Нью-Ёрк, 24 красавіка 1953

Беларусь

*Беларусь ты мая, Беларусь,
Незагасная зорка Вэнэра,
Тваім зьзяньнем блакітным гару,
У тваё уваскросьце веру.*

*У крывава-чырвоным вянку
Вясёлёчкі твае не шчарнелі.
Бачу, бачу – на Нёман-раку
Гусі-лебедзі белыя селі.*

*Вырай доўга чаканы расьце,
Вараньне закрычала над лугам.
А у тых белакрылых гасьцей
На грудзях залатыя кальчугі.*

*Беларусь ты мая, Беларусь,
Незагасная зорка Вэнэра,
Тваім зьзяньнем блакітным гару,
У тваё уваскросьце веру.*

Міхась Кавыль

Саўт-Рывэр, 25 красавіка 1953

У нашай барацьбе за нашую самастойнасьць асноўнаю крыніцаю нашае сілы зьяўляецца народ. Усе нашыя палітычныя крокі павінны быць скіраваны на тое, каб наш народ гуртаваўся пад нацыянальнымі сьцягамі.

Тады мы ўсе цяжкасьці на шляху нашага вызваленьня хутка пераможам.

Моладзь багатая энэргіяй і энтузіязмам, яна павінна вучыцца і прапа-ведваць нацыянальныя ідэі сярод нашага народу. Найвышэйшага разьвіцьця, сапраўднага росту культуры мы дасягнем толькі тады, калі нашая Бацькаўшчына будзе самастойнай.

Мне вельмі прыемна бачыць беларускую моладзь згуртаваную ў такім выдатным унівэрсытэце, як Лювэнскі. Я сваю нацыянальную кар’еру распачынаў у Менску з арганізацыі гуртка беларускай моладзі – Беларуская Хатка ў 1921 годзе. Сябры гэтага гуртка ў бальшыні згінулі ў турмах і лягерах, але яны пакінулі глыбокі сьлед у беларускай культуры: яны далі цэлы шэраг пісьменьнікаў, паэтаў, артыстаў, вучоных і палітыкаў. Я веру, што лувэнская моладзь, узбагачаная ведамі, дасьць нашаму народу значна больш. Вось дзеля гэтага я радуся, глядзячы на лувэнскую моладзь і шчыра вітаю яе.

Яўхім Кіпель

Пасэйк, Нью-Джэрзі, 26 красавіка 1953

Ад сяброў Згуртаваньня Беларускай Моладзі ў Нью-Ёрку на разьвітаньне з собсьнікам альбому 26 красавіка 1953 г.

„Працуй, брат, працы многа...” – паўтару словы старога камрата. Але, працы многа і яна на нас усюды чакае, толькі нам трэба мець ахвоту ў адвагу рабіць гэтую працу, мець адчыненыя вочы ў розум не засьлеплены догмамі.

Нам ня варта палохацца, што нас завуць ідэалістамі, „зьялёнымі”. Ідэалы ў ідэалістыя адвеку сьветам варочалі. „Каб я быў больш вучоны, дык я ніколі ня змог бы кончыць гэтае дзела, не хапіла б мне веры”, сказаў адзін слаўны архітэкт, зьдзейсьніўшы свой плян.

Янка, перадай прывет „Адзінаццаты”!

Юрка Станкевіч

Алла Орса

Вінцэнт Паланевіч

Галіна Орса

Тэкля Грудзько

Васіль Мельяновіч

Юля Каханоўская

Галіна Ганчарэнка

Янка Ніхаёнак

Біл Яновіч

Гая Дарашэвіч

Мікола Заморскі

*Роднай песьняй жыву на выгнаньні,
Мару ў любы свой край-Беларусь яе несьці;
А ўжо там – не шкада нават зь ёю на вуснах памерці.
Нясі ў сьвет беларускую песьню й ты, наша слаўная моладзь!*

Барбара Вержбаловіч
сьпявачка

Нью-Ёрк, 26 красавіка 1953

Жыве Беларусь! Жыве вялікая праца нацыянальнага адраджэньня!

Леў Акіншэвіч

Нью-Ёрк, 29 красавіка 1953

*Каб праўдзіва шанаваць чужое ды любіць, як сьлед, сваё – трэба перад
усім гэтае сваё, сваё кроўнае, роднае добра, грунтоўна ведаць, бо вельмі
часта мы: Чужое хвалім, свайго ня знаём, самі ня ведаем, што маем...*

Гіпаліт Няміга

Нью-Ёрк, красавік 1953

*Хто ня жыў для другіх, а толькі для сябе, той ніколі ў людзкой памяці
жыць ня будзе.*

Андрэй Сьвіслацкі

Нью-Ёрк, красавік 1953

Дванаццатцы:

Калісьці разыйшліся нашыя шляхі:

Пайшлі мы ў сьвет, каб здабываць ў навуцы веды.

Дай Бог ізноў сустрэцца ў жыцьці,

Удала асягнуўшы нашы мэты!

Галіна Ганчарэнка

Нью-Ёрк, красавік 1953

Другім будуеш камяніцы,

А сам жывеш пад парканам

І толькі ў сьне табе прысьніцца

Уласны дом.

Сяргей Крывец,

*(малады паэт зь Беластоку і сябра Беларускага каапэратыўнага
т-ва „Будова” ў Беластоку перад 1939 г.)*

*Той, хто сьніць сны аб сваім уласным доме, збудаваў яго ўжо ў сваім
сэрцы. Вы сваімі чынамі ўжо паказалі, што будаваньне Свайго Нацыя-
нальнага дому зьяўляецца неад’емнай справай Вашага жыцьця. Дай жа
Божа, каб давялося Вам давесьці гэтую Сьвятую справу да пераможнага
канца і засесьці ў Сваім Уласным доме – вызваленай і незалежнай Баць-
каўшчыне нашай – за бяседным сталом.*

Часлаў Ханяўка

Чужына, красавік 1953

Маладосьць – непаўторны дар Провіду. Ададайце гэты дар Бацькаўшчыне.

Язэп Менскі

3 травеня 1953

Асабіста амаль нікога ня ведаю. Аднак чуў толькі добрае, толькі дадатнае. Жадаю, каб заўсёды было чутно толькі станоўчае аб славутай Дванаццатцы.

Уладзімер Сядура

Нью-Ёрк, 3 травеня 1953

Шчасьлівы той, хто, перамогшы штодзённыя цяжкасьці й злыбяду, аддае ўсе свае здольнасьці й сілы на будову незалежнасьці й дабрабыту свае нацыі, бо няма большага задаваленьня за тое, што прыносіць сьведамасьць выкананага абавязку перад народамі і бацькаўшчынай.

Кастусь Акула

Таронта, 8 травеня 1953

Можа гэта й праўда? Калі пра нас не гавораць – нас няма. Калі намі як нацыяй пагарджаюць – мы ёсьць, але мёртвыя. Калі нас любяць – мы ўжо на першай ступені нацыянальнага разьвіцьця. Любоўю сваёй суседзі хочуць нас прыспаць. Прыймаючы ж іхнюю любоў, мы хочам іх прыспаць, каб распраставаць свае косьці. Калі нас ненавідзяць – гэта значыць мы ўзьняліся на тую ступень нашага разьвіцьця, калі з намі трэба лічыцца, але ўсё яшчэ мы ня здольныя да самастойнага жыцьця.

Калі ж нас шануюць – мы на найвышэйшай ступені нацыянальнага жыцьця, здольныя сабой кіраваць. А палітычная наша незалежнасьць тады – гэта толькі пытаньне часу.

Алесь Грыцук

Таронта, 19 травеня 1953

„Ты ня жыў, калі жыў толькі для сябе; ты не памёр, калі загінуў за Бацькаўшчыну.” (З завету юнака СБМ)

Г. Барановіч

Таронта, 10 травеня 1953

„Памятай, што гонар і слава Бацькаўшчыны даражэй за жыцьцё адзінкі – і той, хто загінуў за Бацькаўшчыну, той вечна жыве ў Народзе.” (З завету юнака СБМ)

Міхась Раеўскі

Таронта, 10 травеня 1953

*Усё на сьвеце памалу мінае:
Агні гаснуць,
Вада пераплывае,
Мінае радасьць марная, хвілёвая,
Мінае жыцьця дарога цярнёвая,*

*Мінае шчасьце,
Прыходзіць цярпеньне.
А вечнымі будуць толькі ўспаміны.*

Павал Чопчыц

Манрэаль, 12 травеня 1953

Сваім братом

*Надыдзе час, нянавісьць зьнікне
З прастораў сянняшняй зямлі.
І Беларусь дыхне свабодна
На ўлоньні новае сям'і.
Дык помні ж, сябра: будзь сабою –
Ня дай забраць душу ў палон!
Будзь сынам ты свайго народу
Аж да апошніх сваіх дзён.
Бо ведай, брат, хто адракаўся
Ад Маці – роднае зямлі,
Чужою шкурай прыкрываўся, —
Той быў няшчасны на зямлі.
Каб з чыстаю душой памерці,
І вочы лёгка мне закрыць, —
Для Беларусі аж да сьмерці
Я буду працаваць і жыць.*

Пётр Конюх

Лювэн, 31 сакавіка 1954

Маладым!

(Словы з нотамі)

*Не бядуй, што сонца нізка,
што прыходзіць нудны дзень,
не бядуй, што восень блізка
і зямлю ахутаў цень,
не бядуй, што сьнег халодны
скрые землю ад вачэй,
не загіне край твой родны
у тэй цемені начэй.*

Алесь Карповіч

Лювэн, 3 красавіка 1954

Подпіс пад малюнкам беларускага краявіду:

*Шматком зямлі нашай радзімай
Напомню моладзі часіны
Сярод сваіх праведзенья бястурботна,
Прайшоўшыя...*

Дзімітры Чайкоўскі

Мюнхэн, 23 верасня 1955

Après huit années de collaboration intime et intense, je ne puis adresser à la jeunesse biélorussienne exilée, qu'un seul vœux: Restez jusqu'au bout, telle que tu es: telle que les pages de ce livre te dépeigne et telle que je t'ai connue à travers tes représentants à Louvain. Ce sera la meilleure garantie d'un avenir libre et hereux pour la patrie que vous représentez. Vive la Biélorussie!

D. Robert van Cauwelaert de Wyels

Munich, 21 juin 1956

У перакладзе:

Пасьля васьмі гадоў блізкага й інтэнсыўнага супрацоўніцтва, толькі аднаго магу пажадаць беларускай моладзі на выгнаньні: заставацца да канца такой, якой ты ёсьць – якой цябе адлюстроўваюць старонкі гэтай кнігі й якой цябе знаў праз тваіх прадстаўнікоў у Лювэне. Гэта будзе найлепшай гарантыяй свабоднай і шчасьлівай будучыні для бацькаўшчыны, якую вы прадстаўляеце. Жыве Беларусь!

а. Робэрт ван Каўэлярт дэ Ёільс

Мюнхэн, 21 чэрвеня 1956

Аўтары Запаветаў

Заўвага: Характарыстыкі дадзеныя на час упісваньня ў альбом.

Абрамчык Мікола – палітычны лідэр, Старшыня Рады БНР.

Адамовіч Антон – настаўнік, літаратар.

Акіншэвіч Леў – гісторык.

Акула Кастусь – журналіст, грамадзкі дзеяч.

Арсеньнева Натальля – паэтка, настаўніца.

Барановіч Г. – сябра.

Будзька Адварды – старэйшы грамадзкі дзеяч.

Будзька Часлаў – гісторык.

Бута Аляксандар – скаўцкі лідэр, выдавец.

ван Каўэлярт дэ Ёільс Робэрт – сьвятар, культурны дзеяч.

Вержбаловіч Барбара – сьпявачка, актрыса.

Вініцкі Алесь – грамадзкі дзеяч, настаўнік.

Войтэнка Віктар – доктар мэдыцыны, рэлігійны дзеяч.

Вярба Мікола – паэт, культурны дзеяч.

Ганчарэнка Галіна – сяброўка.

Гарошка Леў – сьвятар, выдавец.

Гарошка Мікола – грамадзкі дзеяч.

Грабінскі Браніслаў – доктар мэдыцыны, грамадзкі дзеяч.

Груцько Тэкля – сяброўка.

Грыцук Алесь – журналіст, грамадзкі дзеяч.

Дарашэвіч Гая – сяброўка.

Дзямідаў Мікола – грамадзкі дзеяч.

Жук-Грышкевіч Вінцэнт – грамадзкі й культурны дзеяч.

Жукоўская Валянтына – скаўцкі лідэр, настаўніца.
Жукоўская Раіса – скаўцкі лідэр, студэнтка.
Заморскі Мікола – сябра.
Золак Янка – паэт.
Ілляшэвіч Хведар – паэт, настаўнік.
Кавыль Міхась – паэт.
Карповіч Алесь – кампазытар.
Каханоўская Юля – сяброўка.
Каханоўскі Аўген – настаўнік, палітычны дзеяч.
Кіпель Вітаўт – сябра, скаўцкі лідэр.
Кіпель Яўхім – палітычны й культурны дзеяч.
Конюх Пётр – сьпявак.
Коўш Сьвятаслаў – грамадзкі дзеяч.
Крушына Рыгор – паэт.
Крывічанін Лявон (псэўдонім Лявона Савёнка) – пісьменьнік.
Куліковіч Мікола – кампазытар, культурны дзеяч.
Кушаль Францішак – вайсковы й грамадзкі дзеяч.
Ліманаўскі Янка – пісьменьнік.
Манькоўскі Пётра – скаўцкі лідэр, грамадзкі дзеяч.
Махноўскі А. – палітычны дзеяч.
Мельяновіч Васіль – сябра.
Менскі Язэп – (псэўдонім Ізыдара Гуткоўскага, брата паэта Язэпа Пушчы)
– журналіст, літаратар.
Міцкевіч Міхась – настаўнік.
Ніхаёнак Янка – сябра, грамадзкі дзеяч.
Няміга Гіпаліт – псэўдонім Паланевіча Г. (гл.)
Орса Алла – сяброўка.
Орса Аляксандар – настаўнік, культурны дзеяч.
Орса Галіна – сяброўка.
Паланевіч Вінцэнт – сябра.
Паланевіч Гіпаліт – настаўнік, журналіст.
Пануцэвіч Вацлаў – скаўцкі лідэр, культурны дзеяч, выдавец.
Панькоў Мікола – журналіст.
Равенскі Мікола – кампазытар.
Рагажэцкі Мячыслаў – настаўнік.
Рагуля Барыс – грамадзкі й палітычны дзеяч.
Рагуля Васіль – палітычны дзеяч.
Рагуля Міхась – грамадзкі дзеяч, журналіст.
Раеўскі Міхась – сябра.
Раса Ніна (жонка Міколы Абрамчыка) – літаратар.
Родзька Філарэт – грамадзкі дзеяч, настаўнік.
Рыдлеўскі Лявон – грамадзкі дзеяч.
Рытар Іна – настаўніца, пісьменьніца.

Сіповіч Часлаў – сьвятар, грамадзкі й культурны дзеяч.
 Скабей Мікола – грамадзкі дзеяч.
 Слосканс Балеслаў – біскуп, рэлігійны дзеяч.
 Станкевіч Станіслаў – настаўнік, грамадзкі й культурны дзеяч,
 Станкевіч Юрка – сябра.
 Станкевіч Янка – культурны дзеяч, мовавед, гісторык.
 Сурвіла Янка – культурны дзеяч, студэнт.
 Сьвіслацкі Андрэй – псеўдонім Паланевіча Г. (гл.)
 Сяднёў Масей – паэт, настаўнік.
 Сядура Ўладзімер – пісьменьнік.
 Тарасевіч Уладзімер – сьвятар.
 Тулейка Міхась – грамадзкі дзеяч, настаўнік.
 Тумаш Вітаўт – доктар мэдыцыны, культурны дзеяч.
 Урбановіч Міхал – сьвятар.
 Ханяўка Часлаў – грамадзкі дзеяч.
 Чайкоўскі Дзімітры — мастак.
 Чопчыц Павал – культурны дзеяч.
 Шурак Лявон – сябра, скаўцкі лідэр.
 Шыманец Івонка – сяброўка, вучаніца.
 Шыманец Уладзімер – грамадзкі дзеяч.
 Юхнавец Янка – паэт.
 Яновіч Біл – сябра.
 Япіскап Васіль (Тамашчык) – рэлігійны дзеяч.

Вератні

або „арганізацыйныя рамкі” Дванаццаткі (поўны тэкст)

ДВАНАЦЦАТКА

Верацень 1. Пэрсанальны склад Дванаццаткі, аб чым ужо гаворыць ейны назоў, складаецца з дванаццаці сяброў. Пэрсанальны склад яе наступны:

1. Бута Алесь
2. Вострыкаў Міхась
3. Дзехцяр Піліп
4. Дзімітрук Павал
5. Жучка Янка
6. Запруднік Янка
7. Карась Леанід
8. Марговіч Алесь
9. Урбан Павал
10. Цьвірка Уладзімер
11. Швайчук Леанід
12. Шчэцька Васіль

Верацень 2. Мэты. Мэтамі Дванаццаткі зьяўляюцца: пашырэнне й паглыбленне незалежніцкае ідэялэгіі між суродзічаў на эміграцыі, эвэнтуальна на Бацькаўшчыне, а асабліва — між моладзі; скіроўваньне сілаў моладзі на творчы шлях, карысны для нацыянальнае справы; выяўленьне арганізацыйных здольнасьцяў і ініцыятывы паасобных адзінак да працы ў арганізацыях; недапушчальнае паасобных сяброў ці арганізацыяў моладзі да крокаў, якія пасярэдня ці беспасярэдня могуць шкодзіць нацыянальнай справе ці загрохваць чысьціні незалежніцкае ідэялэгіі; падрыхтоўка моладзі да гатовасці збройнага змаганьня за Незалежнасьць у сваіх нацыянальных фармацыях, як і да працы ў вольнай Бацькаўшчыне; бесьперапынная праца над сабой.

Верацень 3. Шляхі да дасягненьня мэтай. Мэты, якія мы паставілі перад сабою, маюць быць дасягнутыя наступнымі шляхамі:

Склад 1. Дзеля таго, што Дванаццатка выявіла сябе авангардам моладзі на эміграцыі, сябры яе сьведомыя тых абавязкаў, якія, як вынік, кладуцца на яе – быць прыкладам самаахвярнасьці й адданасьці нацыянальнай справе, быць першымі ўсюды, дзе патрабуюць гэтага інтарэсы Народу.

Склад 2. Бяручы пад увагу абставіны, у якіх мусіць весьціся праца, Дванаццатка лічыць, што найлепшым шляхам да асягненьня патрэбных вынікаў зьяўляецца выдавецкая праца. Дзеля гэтага на гэтую галіну павінна быць зьвернута асабліва ўвага. Акрамя часапісу беларускае моладзі „Наперад!”, які павінен быць аўтарытэтным голасам і правадніком усяе нашае моладзі на эміграцыі, Дванаццатка павінна у як найкарацейшым часе пашырыць выдавецтва й паставіць яго так, каб яно было дапаможнікам у выкананьні заданьняў, якія яна перад сабой паставіла.

Склад 3. Дапамагаць пры патрэбе незалежніцкім арганізацыям усімі сродкамі, якімі дыспануе Дванаццатка – маральнымі й матарыяльнымі.

Верацень 4. Арганізацыйная структура.

Склад 1. Усе сябры Дванаццаткі маюць пастанаўляючы голас ува ўсіх справах, якія тычацца яе ці працы, якую яна мае выконваць.

Склад 2. Толькі поўны склад ці – у больш сьпешных выпадках – тры чверці поўнага складу яе маюць права прыймаць ці зьмяняць пастановы, плян ці кірунак працы й г. д.

Склад 3. Дзеля асягненьня лепшых посьпехаў у працы, Дванаццатка выбірае спасярод сябе г. зьв. „Трыё” – самакіраўніцтва з трох асобаў. Пры выбіраньні яна павінна кіравацца наступным:

- а) Кампэтэнцыя дадзенага кандыдата ўва ўсіх справах, якія могуць мець уплыў на працу Дванаццаткі.
- б) Довады ягонае ініцыятывы й арганізацыйных здольнасьцяў (папярэдня праца ў Дванаццатцы).
- в) Перакананьне большасьці сяброў, што нічога не адцягне яго (напр.

справы пэрсанальныя) ад тае працы, якая на яго накладваецца (довады з практыкі і меркаваньні сяброў).

- г) Добрая воля й згода кандыдата.
- д) Давер з боку большасьці сяброў Дванаццаткі.

Трыё мае наступныя абавязкі:

- а) Разьмеркаваньне працы між сябрамі.
- б) Дагляд за выконваньнем пастановаў, прынятых Дванаццаткай і справазданьне перад ёю.
- в) Падрыхтоўваньне праектаў пляну працы да зацьверджаньня Дванаццаткай.
- г) Выяўленьне як найбольшай ініцыятывы ў вышукваньні сродкаў і найлепшых шляхоў да асягненьня пастаўленых мэтаў.
- д) Утрыманьне сяброўскай дысцыпліны.

Узамен за гэта Трыё мае права й абавязак дзеяць ад імя Дванаццаткі ў надзвычайных выпадках ува ўсіх справах, якія тычацца яе, без папярэдняга паразуменьня зь ёю. За вынікі Трыё нясе адказнасьць перад Дванаццаткай. Падчас агульнае зборкі кожны сябра Трыё мае гэтакія ж самыя правы (ня большыя), як і іншыя сябры Дванаццаткі. Аднак у поўным складзе яно мае на адзін голас больш. Прыклад: у выпадку галасаваньня – пры падзеле галасоў напалавіну – выйграе той бок, дзе знаходзіцца поўны склад Трыё.

Трыё выбіраецца на акрэсьлены час. Пасьля трох месяцаў яно можа быць часткова або поўнасьцяй зьменена.

Склад 4. У выпадку галасаваньня прапанова прыймаецца простаі большасьцяй галасоў.

Верацень 5. *Абавязкі сяброў.* Кожны сябра Дванаццаткі забавязваецца выконваць тую працу ці заданьні, якія накладае на яго большасьць, хоць гэта можа ня зыходзіцца зь ягонымі пэрсанальнымі паглядамі, перакананьнямі ці інтарэсамі. Ён павінен разумець, што гэта робіцца для добра агулу.

Верацень 6. *Матарыяльная база.* Матарыяльная база Дванаццаткі апіраецца на дабравольным тыднёвым ападаткаваньні сяброў, вышыня якога, паводле патрэбы, можа зьмяняцца, залежна ад пастановы на агульнай зборцы. Акрамя гэтага, Дванаццатка мусіць праводзіць адпаведныя акцыі сярод грамадства ўва ўсіх краінах, каб гэтакім чынам забясьпечыць базу для правядзеньня сваіх плянаў у жыцьцё. Сюды адносяцца аднаразова складкі сымпатыкаў нашае працы.

Верацень 7. *Становішча Дванаццаткі сярод эміграцыі.* Адным з заданьняў Дванаццаткі зьяўляецца каардынаваньне сілаў моладзі ды скіроўваньне іх на шлях, карысны для нацыянальнае справы. Таму лічым шкодным паглыбленьне разыходжаньняў, якія паўсталі сярод старэйшага грамадства на эміграцыі, і – галоўнае – пераношваньне іх на грунт моладзі.

Палітычнае становішча Дванаццаткі ўжо дагэтуль выявілася ясна: поўная падтрымка Рады і ўраду БНР на чале з Прэзыдэнтам, як адзінага носьбіта сувэрэнных правоў Беларускага Народу. Дванаццатка ў сваёй працы і змаганьні павінна галоўную ўвагу звярочваць на вонкавых ворагаў, бо гэта якраз зьяўляецца справай моладзі. Дзеля гэтага ўся моладзь павінна быць цяпер падрыхтаваная да актыўнага змаганьня зь імі. У сваёй працы Дванаццатка выбірае пазытыўны (творчы) бок, гэтаксама і ў змаганьні з ворагамі, бо лічыць гэта адзіным правільным шляхам для моладзі.

Верацень 8. *Прыналежнасьць і выхад з Дванаццаткі.*

Склад 1. Дванаццатка застаецца нязьменнай – яна ня прыймае новых сяброў у сваё кола.

Склад 2. Выхад з Дванаццаткі можа наступіць:

- а) на собскае жаданьне сябры;
- б) па пастанове большасьці сяброў.

Выпадак „б” можа наступіць, калі сябра

- 1) не падпарадкоўваецца сяброўскай дысцыпліне
- 2) сваімі паводзінамі пляміць імя Дванаццаткі
- 3) робіцца бескарысным з грамадзкага гледзішча, становячыся гэтакім чынам непатрэбным балястам.

Заўвага: У выпадку адыходу аднаго ці больш сяброў, Дванаццатка сваіх радоў не папаўняе, захоўваючы аднак свой традыцыйны назоў.

Склад 3. Сябром Дванаццаткі забараняецца належаць да іншых арганізацыяў бязь ведама й дазволу большасьці сяброў.

Верацень 9. Самадапамога. З узгляду на тое, што Дванаццатка знаходзіцца ў цяперашні час у такіх умовах, што ў кожную хвіліну наражаная на сьмерць ці калецтва, усе сябры яе забавязваюцца ў апошнім выпадку поўнасьцяй забясьпечыць матарыяльна пацярпеўшага сябру. Пацярпеўшы можа быць пэўным, што, незалежна ад абставінаў, ён будзе мець тое, што й рэшта сяброў – Дванаццатка забавязваецца дзяліць запрацаваныя грошы так, каб сябра, няздольны да працы, атрымоўваў нароўні зь іншымі. У ўсялякіх іншых выпадках кожны сябра гэтаксама можа разьлічваць на поўную падтрымку й дапамогу сяброў.

Верацень 10. Існаваньне Дванаццаткі. Дванаццатка не вызначае тэрміну свайго існаваньня. Разьвязаньне можа наступіць:

- а) за згодай большасьці сяброў;
- б) калі б нацыянальная справа гэтага патрабавала;
- в) у выніку поўнага расьсеяньня сяброў з загубленьнем лучнасьці зь незалежных ад сяброў прычынаў.

У выпадку разьезду сяброў за згодай цэласьці, Дванаццатка захоўваецца надалей. Ініцыятыву ў працы пераймае наймацнейшая група, дзеючы ад імя і захоўваючы назоў Дванаццаткі.

Верацень 11. Традыцыйнае сьвята. Традыцыйным сьвятам Дванаццаткі зьяўляецца дзень угодкаў ейнага заснаваньня – 8 студзеня кожнага году. Сьвяткаваньне гэтага дня мусіць адбывацца ў меру магчымасьці ў поўным складзе сяброў.

Верацень 12. Арганізацыйныя рамкі.

Склад 1. Дванаццатка мае поўнае права рабіць у выпадку патрэбы пэўныя зьмены ці дапаўненьні ў зьмесьце арганізацыйных рамак.

Склад 2. Вышэй пададзеныя арганізацыйныя рамкі робяцца ў трох экзэмплярах, кожны зь якіх зьяўляецца арыгіналам.

Склад 3. За цэласць і бясъпечнае перахаваньне іх адказвае Трыё.

Склад 4. Арганізацыйныя рамкі маюць трымацца ўсімі сябрамі ў поўным сакрэце. Публікаваньне й рабленьне копіяў зь іх забараняецца.

Прышоўшы да выснаву, што:

- дзеля максымальнага выкарыстаньня патэнцыялу матарыяльнага й інтэлектуальнага;
- дзеля справядлівага разьмеркаваньня сілаў і правільнага разьдзелу працы;
- дзеля ўнікненьня праблемаў у грамадзкай працы;
- дзеля ўтрыманьня сяброўскае дысцыпліны;
- дзеля неабходнага акрэсьленьня правоў і абавязкаў паасобных сяброў;
- дзеля недапушчэньня непаразуменьняў ці разыходжаньняў між імі, — мы, Дванаццатка, сьцьвярджаем, што пасля грунтоўнага прадыскутаваньня вышэйпададзеных арганізацыйных рамак, ня маем ніякіх засьцярогаў, і, у імя сьвятога ідэалу – Незалежнасьці Бацькаўшчыны – у поўнай сьведамасьці бярам на сябе вышэйпералічаныя абавязкі й забавязваемся сумленна іх выконваць, заўсёды ставячы дабро грамадзтва вышэй за сваё асабістае.

Хай дапаможа нам Бог.

Ангельшчына, Сакавік 1949 г.

Подпісы:

1. Бута Алесь
2. Вострыкаў Міхась
3. Дзехцяр Піліп
4. Дзімітрук Павал
5. Жучка Янка
6. Запруднік Янка
7. Карась Леанід
8. Марговіч Алесь
9. Урбан Павал
10. Цьвірка Уладзімер
11. Швайчук Леанід
12. Шчэцька Васіль

Скаўцкая хроніка з часопісу „Наперад!”

У 6-м нумары „Напераду” (1 сакавіка 1948) было пададзена: „Пачынаючы з гэтага нумару, адкрываем у нашым часопісе сталы скаўцкі куток, які будзе даваць весткі аб скаўцкай працы ў Нямеччыне, і, верым, хутка – тут у Ангельшчыне”.

Ніжэй падаюцца некаторыя выпіскі з тае хронікі. Яны паказваюць на працяглае зацікаўленне сяброў Дванаццатакі беларускім скаўцкім жыццём. Хроніка дае ўяўленне пра характар і маштаб дзейнасці беларускіх скаўтаў у Нямеччыне першымі паваеннымі гадамі, сьведчыць пра добрую падрыхтаванасць скаўцкае моладзі да ўдзелу ў міжнацыянальных сустрэчах, спаборніцтвах. Удзел гэты спрыяў вырабленьню разуменьня патрэбы беларускага прадстаўніцтва на міжнародных форумах, а добрыя вынікі ў спаборніцтвах давалі ўпэўненасць у сабе й ахвоту да міжнародных кантактаў. У далейшым жыцці й дзейнасці былых скаўтаў гэтыя кантакты працягваліся, але ўжо на культурным і палітычным полі.

Новая скаўцкая дружина

(СІС /Скаўцкая Інфармацыйная Служба/) 23-га сакавіка г. г. /1948/ адбылося заснаванне новай скаўцкай дружны ў лягеры Зэедорф каля Брэману (Ангельская зона). Кандыдаты на скаўтаў ужо ад даўжэйшага часу вялі інтэнсіўную падрыхтоўку, сваімі сіламі наладзілі скаўцкую сьвятліцу ў лягеры (украінскім) і яе ўпрыгожылі, зарганізавалі невялічкую біліятэчку.

Паштоўкі з нагоды 30-х угодкаў Акту 25-га Сакавіка

(СІС) Галоўная кватэра ЗБСЧ /Згуртаваньне Беларускіх Скаўтаў на Чужыне/ выдала адмысловую паштоўку з нагоды 30-х угодкаў абвешчаньня Акту 25-га Сакавіка, якая прадстаўляе сымбалічнае разарваньне путаў няволі нашым Народам 25 сакавіка 1918 году.

Новы скаўцкі падручнік

(СІС) Выйшаў з друку падручнік для скаўтаў „Скаўцкі спадарожнік”, пераклад з ангельскага, бач. 80, із шматлікімі рысункамі ў тэксьце. Выданьне літаграфічнае Галоўнае Кватэры.

Прысяга скаўтаў 6-га Сьцягу

25-га сакавіка г. г. адбылося ўрачыстае злажэньне прысягі й уручэньне сьцягу скаўтам 6-га Сьцягу ў Віндзішбэргердорфе.

„Цяпер мы таксама, як старэйшыя скаўты, будзем працаваць, як зможам, не шкадуючы сілаў, бо ведаем, што працуем ня толькі на сваю карысьць, але й для нашага Народу й Бацькаўшчыны”, пішуць скаўты свайму былому кіраўніку /Янку Запрудніку/.

Скаўцкая праца ў Міхэльсдорфе

Праца кіпіць. За кароткі час адбылося некалькі гульняў, канцэртаў, сяброўскіх вечароў. Скаўты 1-га хлапцоўскага і 2-га дзявочага сьцягоў рыхтуюцца да міжнародных спаборніцтваў, якія адбудуцца 25 красавіка /1948 г./ ў Рэгенсбурзе.

Жадаем, каб нашыя сябры й сяброўкі і на гэты раз выйшлі пераможцамі.

18.4. адбылося змаганьне за дыплём скаўцкае футбольнае дружыны „Маланка” з дружынай нямецкай. Змаганьне скончылася вынікам 0:6 у карысьць „Маланкі”. Вітаем!

18.4. адбылося ўрачыстае адкрыцьцё летняга спартовага сэзону пад кіраўніцтвам спортмайстры сп. Янкі Мухі. Былі наладжаныя спартовыя змаганьні з узнагародамі.

Сустрэча Галоўнага Скаўта ў Гамбургу

У канцы сакавіка 1948 г. адбылася сустрэча Галоўнага Скаўта лёрда Роўэлена са скаўтамі розных нацыянальнасьцяў. У сустрэчы брала ўдзел таксама і беларуская група скаўтаў. Тут зьмяшчаем урывак зь ліста ўдзельніка:

„На гэтым зьлёце меліся быць усе нацыянальнасьці ДП, ангельцы, амэрыканцы, французы, нарвэгі. Аднак зь невядомых прычынаў ня было літоўцаў, расейцаў і палякоў. Кожная нацыянальная група мела падрыхтаваны для лёрда падарунак. Украінцы падаравалі вылітага з мэталю сьв. Юр’я на кані; латышы – драўляную місачку ў выглядзе папяльнічкі, пасярэдзіне якой стаяў кубачак зь дзьвюма кветкамі; ангельцы – каробачку на цыгаркі. Мы падрыхтавалі альбом, вокладкі якога былі вылажаныя каляровай саломкай: на чорным фоне – прыгожы беларускі арнамент, а пасярэдзіне – вялікая скаўцкая лялейка. Альбом быў выкананы вельмі мастацка спадаром Сільвановічам /Міколам/, кіраўніком слаўнае беларускае майстроўні „Раніца”. Альбом быў запоўнены фатаграфіямі з нашага скаўцкага жыцьця на чужыне, пачынаючы аж ад Рэгенсбургу: фатаграфіі ўсіх дыплёмаў і ўсіх сьцягоў з Амэрыканскае зоны. У вольныя хвіліны цэнтрам увагі былі беларусы – кожны вечар зборкі былі ля нашага шатра.

На разьвітальным вогнішчы, калі мы засьпявалі вясёлую „Бабу Еўку”, дык усе іншыя, а асабліва ангельскія й амэрыканскія скаўты, дружна падхоплівалі „го-го-го!”. На заканчэньне вогнішча ангельцы й амэрыканцы прапялі беларусам „Ўайтрутэнія, гуд найт!” /”Беларусь, дабранач!”/

№8, красавік 1948

Міжнацыянальнае спаборніцтва ў Рэгенсбурзе

25.4.1948 г., у дзень сьв. Юр’я, патрона скаўтаў, скаўты й скаўткі 1-га й 2-га сьцягоў зь Міхэльсдорфу і 6-га зь Віндзішбэргердорфу бралі ўдзел у скаўцкіх спаборніцтвах, наладжаных акруговай асацыяцыяй у Рэгенсбурзе. Спаміж 7-мі нацыянальнасьцяў, што бралі ўдзел у гэтых спаборніцтвах, нашыя скаўты ўзялі найбольшую колькасьць дыплёмаў (5 дыплёмаў: 4 – Міхэльсдорф, 1 – Віндзішбэргердорф). Здабытыя дыплёмы найлепш сьведчаць аб пад-

рыхтоўцы нашых скаўтаў. Колькасьць дыплёмаў у гэтых сьцягох павялічваецца з кожным новым спаборніцтвам.

На сьвяце была наладжана нашымі скаўтамі скаўцкая крамка, дзе можна было купіць розныя рэчы. Крамка прынясла шмат прыемнасьці іншым удзельнікам сьвята, а таксама ладны прыбытак у касы гэтых сьцягоў.

Нашы скаўты яшчэ раз паказалі, як трэба працаваць і годна рэпрэзэнтаваць наш народ.

Віндзішбэргердорф

Сьцяг працуе. Першым прыгожым крокам пасля злажэньня прысягі – гэта здабыцьцё 25.4.48 на міжнацыянальных спаборніцтвах у Рэгенсбурзе дыплёму за першае месца ў пабудове шатра. Урачыстае сьвяткаваньне 9.5.48 дня Сьв. Юр’я ў сваім лягэры й удалы скаўцкі канцэрт з багатай праграмай сьведчаць аб тым, што й далей праца кіпіць. Новы кіраўнік Сьцягу сябра Белямук і апякун Сьцягу настаўнік сп. Асіпчык /Аляксандар/, якія аддана працуюць на скаўцкай ніве, сёньня ўжо могуць бачыць вынікі свае працы.

Штандар „Швабія” (франц. зона Нямеччыны)

Заступнікам штандаровага й арганізацыйным рэфэрэнтам штандару „Швабія” назначаны студэнт мэдыцыны сябра Кіпель /Вітаўт/. Скаўцкая справа ў фр. зоне знаходзіцца яшчэ ў пачатковай стадыі. Шмат працы патрабуе яна ад новага рэфэрэнта, аднак мы ўпэўнены, што гэта не спалохае яго, як не спалохала патрэба ахярнае працы на працягу трох гадоў у амэрыканскай зоне Нямеччыны.

№9, травень 1948

Скаўцкі паход церазь Нямеччыну

28.6.48 група скаўтаў пад кіраўніцтвам с. Кіпеля В. выйшла ў скаўцкі паход церазь Нямеччыну (адлегласьць Кам — Бэрхтэсгадэн каля 450 км.). Па дарозе далучыліся да іх скаўты з Остэргофэну.

Летні лягер

У Марыенталі, як і летась, наладжаны летнія лягэры для ДП-моладзі – хлапецкі й дзявочы. Ад беларусаў 6 асобаў зь Міхэльсдорфу й 6 з Остэргофэну маюць прайсьці двухтыднёвы курс кіраўнікоў у гэтых лягэрох.

Курсы скаўтмайстраў

У Касэлі адбываецца інтэрнацыянальны курс скаўтмайстраў. Ад беларускіх скаўтаў чатыры асобы наведваюць гэты курс.

№11, ліпень 1948

Курсы скаўтмайстраў

Сябры Тулейка /Міхась/, Арцюх /Язэп/, Кіпель /Вітаўт/, Пагуда /Хведар/ закончылі інтэрнацыянальны курс скаўтмайстраў у Касэлі. Жадаем ім далейшае плённае працы на беларускай скаўцкай ніве.

Нашы скаўты на Інтэрнацыянальным Зьлёце ў Касэлі

Ад 19.8 да 31.8.1948 адбыўся Інтэрнацыянальны Скаўцкі Зьлёт у Касэль-Вэлеродэ. На Зьлёце прыімалі ўдзел сем нацыянальнасьцяў ДП і французскія скаўты, а таксама 19 нашых скаўтаў з трох Сьцягоў: Міхэльсдорф, Віндзішбэргердорф і Остэргофэн. На працягу двух тыдняў адбыўся цэлы рад гульняў і спаборніцтваў. На другі дзень Зьлёту адбылося змаганьне ў плаваньні, дзе тры першыя месцы з чатырох магчымых здабылі нашыя скаўты: Молаш Янка, Карніловіч Сяргей, Дунец Уладзімер.

У плаваньні малодшых скаўтаў усе тры першыя месцы занялі таксама нашы скаўты: Паланевіч В., Ковэль В., Гарох А. У кухарскім змаганьні (сьпячы хлеб, яечню і заварыць какао на працягу аднае гадзіны) міхэльсдорфскія „Сокалы” справіліся за 29 хвілінаў, заняўшы другое месца. У бегу на 2 км. нашы скаўты занялі другое месца. У пераносе 4-х бульбінаў з аднаго месца на другое па адной нашы скаўты занялі другое месца.

№12, жнівень 1948

Новы скаўцкі сьцяг у Французскай зоне Аўстрыі

Сярод групы беларусаў, якая знаходзіцца ў ДП-лягеры Куфштайн у французскай зоне Аўстрыі й налічвае каля 300 асобаў, у верасьні гэтага году зарганізаваўся новы скаўцкі сьцяг. Моладзь ахвотна горнецца да скаўцкай працы і ўжо на першай зборцы было 18 скаўтаў і скаўтак. Гэтая колькасьць, напэўна, з кожнай зборкай будзе павялічвацца, покуль не ахопіць усяе беларускае моладзі лягеру. Сьцяг складаюць цяпер: 1 дружина старэйшых скаўтаў, 1 дружина юначак і 1 грамада ваўчанятаў. Арганізатарам і апякуном Сьцягу зьяўляецца сп. Гуз Міхась.

№13, верасень 1948

Новы падзел ЗБСЧ

На аснове распараджэньня ІБ /Інтэрнацыянальнае Бюро/ загадам з дня 6 кастрычніка 1948 г. Галоўная Кватэра ЗБСЧ правяла новы падзел арганізацыі. Замест дасюль існуючага аднаго штандару „Баварыя” ў амэрыканскай зоне створаныя тры штандары: „Франконія”, „Баварыя” і „Гэсія” (паводле паштовых акругаў). Такім чынам, маем цяпер 5 штандараў і самастойныя зьвязы ў Ангельшчыне й Аўстрыі.

Стварэньне 7-га Сьцягу

У сувязі з рэарганізацыяй лягераў у Міхэльсдорфе й Віндзішбэргердорфе, у лягеры Міхэльсдорф створаны 7-мы Сьцяг ЗБСЧ.

Новыя выданьні скаўцкай літаратуры

Галоўная Кватэра ЗБСЧ у канцы кастрычніка 1948 г. выдала „Сьпеўнік” з нотамі. Сьпеўнік зьмяшчае 52 песьні нацыянальныя, народныя, студэнцкія й скаўцкія. Цана сьпеўніка 3 маркі. Выданы таксама скаўцкі падручнік „Праца ў Зьвязе”, бачынак 350, і 2 першыя разьдзелы „Навукі аб Бацькаўш-

чыне” для скаўтаў. Выйшлі з друку „Беларускія народныя гульні” паводле зборніка Раманава для моладзі. Цана кніжкі 1 марка. Замаўляць у Галоўнай Кватэры ЗБСЧ.

№14, кастрычнік 1948

Трэція ўгодкі ЗБСЧ

Сёлета 15 лістапада Згуртаваньне Беларускіх Скаўтаў на Чужыне, а разам зь ім і старэйшыя суродзічы, адзначаць важную дату свайго эміграцыйнага жыцьця: 3-я ўгодкі заснаваньня першых беларускіх скаўцкіх адзінак у Нямецчыне. Тры гады назад, побач нашых іншых нацыянальных арганізацыяў паўстае й ЗБСЧ, каб згуртаваць беларускую моладзь і выхаваць яе ў вялікіх скаўцкіх і нацыянальных ідэалах, каб на міжнароднай арэне выступіць як самастойны нацыянальны рух моладзі. Найважнейшым дзейнікам у росьце арганізацыі была глыбокая ідэйнасьць, ахвярнасьць і сьведамасьць пастаўленых заданьняў у Кіраўніцтва ЗБСЧ.

У 1945 г. ў Нямецчыне мы мелі толькі лічаныя адзінкі. На сьняжняшні дзень ЗБСЧ налічвае 512 сяброў і сябровак зарганізаваных у 5 штандарах у ангельскай, амэрыканскай і францускай зонах Нямецчыны. Апрача гэтага, існуюць нашыя аддзелы ў Аўстрыі й Ангельшчыне. Праз актыўную дзейнасьць нашых скаўтаў, імя й нацыянальны сьцяг нашага народу сталіся ведамыя многім тысячам моладзі заходняэўрапейскіх народаў. За тры гады йснаваньня ЗБСЧ было выдана: 6 скаўцкіх часапісаў (10 тыс. экзэмпляраў), 15 кніжачак скаўцкае літаратуры, 25 кніжачак нацыянальнае літаратуры, каляндар на 1948 г., шмат паштовак, скаўцкіх і нацыянальных значкоў. Вялікую нацыянальную працу змаглі выканаць скаўты толькі дзякуючы іхнай ідэйнасьці й ахвярнасьці.

Кіраўніцтва й моладзь павінны і ў далейшым непахісна стаяць на скаўцкім і нацыянальным шляху.

Новы зьезд ЗБСЧ будзе далейшым этапам у кірунку разьвіцьця нашае арганізацыі. Трэція ўгодкі хай будуць узмацненьнем нашага руху й наказам да яшчэ больш творчае працы.

(Паводле Ск. Інф. Службы)

№15, лістапад-сьнежань 1948

Зварот

Штандаровага штандару „Баварыя” да скаўтаў і скаўтак з нагоды 30-х угодкаў абвешчання незалежнасьці Беларускае Народнае Рэспублікі

Беларускія скаўты і скаўткі!

У сьняжняшні дзень Беларускі Народ сьвяткуе 30-я ўгодкі абвешчання незалежнасьці Беларускае Народнае Рэспублікі. Трыццаць гадоў назад наш народ вуснамі сваіх прадстаўнікоў абвясціў усяму сьве-

ту аб сваім непахісным жаданьні быць вольным і самому пастанаўляць аб сваім лёсе.

Аднак няпраўда была тады сільнейшай – наша Бацькаўшчына яшчэ раз мусіла скарыцца перад пераважаючымі сіламі чужакоў. Трыццаць гадоў стогне яна пад іхнім ботам. Але змаганьне прадаўжаецца і мы ўпэўненыя, што хутка пабачым зноў родныя палеткі, але ўжо вольнымі – гаспадаром на іх будзе Беларускі Народ.

Скаўты й скаўткі! І мы мусім прычыніцца да гэтага. Памятайма апошнія словы вялікага Бодэн Паўля:

„Запраўдны шлях да здабыцьця шчасьця – гэта рабіць іншых людзей шчаслівымі. Пастарайцеся расстацца з гэтым сьветам у лепшых абставінах, чымся былі тыя, пры якіх вы прыйшлі на сьвет”.

Як падыходзяць да нас гэтыя словы! Запраўды – якраз нашым заданьнем зьяўляецца пакінуць сьвет, уладжаны больш справядліва – зрабіць шчаслівым наш Народ, здабыць яму Волю. Нашым заданьнем ёсьць праляжыць шлях да незалежнасьці ўпорыстай працай і змаганьнем.

У гэты вялікі дзень кожны з нас павінен даць сабе слова ніколі не забыцца пра сваё вялікае заданьне.

У гэты дзень мы павінны яшчэ больш злучыць свае шэрагі, каб быць заўсёды гатовымі да чыну. Хай нашы сэрцы злучыць адно імкненьне, адна вера:

Жыве Беларусь!

На п а г а т о в е !

А. Бута

Штандаровы

Стырлінг (Шатляндія), 25.3.1948

„Наперад!” №7, 25 сакавіка 1948